

Arapça Eğitiminde Çizgi Filmler Aracılığıyla Kalıp Öğretimi: Salâhuddîn Örneği

Ebrar Ayyıldız

0000-0003-4691-4601 | ebrar.ayyildiz@kafkas.edu.tr

Kafkas Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

ROR ID: [04v302n28](https://orcid.org/04v302n28)

Öz

Teknolojik araçlar hem yetişkinlerin hem de çocukların yaşamında önemli bir yer tutmakta ve bireylerin vakitlerinin büyük bir kısmını almaktadır. Eğitim teknolojileri hızla gelişmekte ve farklı milletlere mensup yapımcılar, eğitim amacıyla çeşitli araçlar geliştirerek öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunmaktadır. Eğitici ve eğlendirici özellikleriyle dikkat çeken çizgi filmler, özellikle dil edinimi açısından önemli bir araç haline gelmiştir. Yabancı dil öğrenen bireylerin yaş, bilgi, ilgi ve yabancı dil seviyelerine göre düzenlenen görsel ve işitsel materyallerle eğitim daha aktif ve keyifli hale getirilebilir. Yabancı dil öğrenme sürecinde, öğrencinin dikkatini çeken, öğrenmeyi kolaylaştıran ve bilgilerin zihinde kalıcı olmasına yardımcı olan araç-gereçler önemlidir. Özellikle ikinci dil öğrenenler için, materyaller aracılığıyla eğitim ortamındaki atmosfer ile gerçek dünya arasında bağlantı kurmak kolaylaşır. Görsel ve işitsel araç-gereçlerin uyumlu bir şekilde bir araya getirilmesi, öğrencilere daha fazla katılım ve ilgi sağlama potansiyeli sunar. Bu sebeple eğitim ortamında görsel ve işitsel materyallerin kullanılması son derece önemlidir. Çizgi filmlerin, eğitim ve öğretimde kullanılmasının nedenleri arasında, görsel ve işitsel yönden ilgi çekici olması, hareketli ve renkli görseller içermesi, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini desteklemesi gibi faktörler yer almaktadır. Çocukların hareketli nesnelere, seslere ve renklere karşı doğuştan gelen duyarlılıkları, onların erken yaşlarda kitle iletişim araçlarına olan ilgisini artırır. Çizgi filmlerden duydukları kalıp sözleri yeni cümlelerde kullanarak pekiştirmeleri, dil becerilerini güçlendirebilir. Bu yöntem, öğrencilerin kelime bilgisini zenginleştirirken aynı zamanda iletişim becerilerini güçlendirmeye de katkı sağlayabilir. Çizgi filmler, öğrencilerin dil becerilerini kalıcı olarak güçlendirebilir. Bu nedenle eğitici ve eğlendirici özellikleriyle dikkat çeken çizgi filmler, eğitim ve öğretim araç-gereçleri arasına hızla girmiştir. Dil öğretiminde kelime öğretimi temel bir yer tutar. Kelime öğretiminde en çok zorlanılan yapılar ise kalıp ifadelerdir. Bu ifadeler, sadece kullanıldıkları dilde anlam taşır ve dilin doğal kullanımını yansıtır. Kalıp ifadeler, ulusların kültürleri ve toplum içindeki iletişimleri hakkında ipuçları verir. Yabancı dil öğretiminde, öğrencilerin bir dilin kullanımını içselleştirmeleri ve etkili iletişim kurmaları önemlidir. Bu bağlamda, kalıp ifadelerin öğretilmesi ve öğrenilmesi, özellikle sözlü iletişim ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde kritik bir rol oynar. Ancak, kalıp ifadelerin öğretiminde sadece sözcüklerin veya dilbilgisi kurallarının aktarılması yeterli değildir; öğrencilerin bu ifadeleri gerçek hayatta kullanabilmesi için etkili öğretim stratejileri ve materyaller gereklidir. Bu araştırma, dil öğelerinden kalıp sözlerin öğretiminde çizgi filmlerden yararlanmanın faydalarını ve dikkat edilmesi gereken hususları belirlemeyi amaçlamaktadır. Nitel özellikteki bu çalışma, tarama modeli benimsenerek gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, "Salâhuddîn" adlı çizgi dizinin ilk 13 bölümü oluşturmaktadır. Bu çizgi dizi, Arapça, Türkçe ve İngilizce sürümleri bulunan, yaklaşık yirmi altı dakikalık bölümlerden oluşan bir yapıdır. Salâhuddîn adlı çizgi dizi hem yabancı dil öğretmenleri ve hem de yabancı dil öğrencileri için eğitsel bir araç olarak kullanıma elverişlidir. İşlevsel kelimelerin kalıp ifade şeklinde öğrenilmesi, öğrencilerin sözlü iletişim becerilerinin gelişiminde önemli bir rol oynayabilir. Bu kalıpların farklı bağlamlarda yeniden şekillendirilerek kullanılması, dil öğreniminde ilerleme kaydetmek isteyen öğrenciler için etkili bir strateji olabilir ve günlük iletişimde daha etkili olmalarını sağlayabilir. Öğrencilerin Salâhuddîn gibi çizgi filmlerden duydukları kalıp sözleri yeni cümlelerde kullanarak pekiştirmesi, dil becerilerini kalıcı olarak güçlendirebilir. Bu yöntem,

öğrencilerin kelime bilgisini zenginleştirirken aynı zamanda iletişim becerilerini güçlendirmeye de katkı sağlayabilir. Kalıp ifadelerin öğretilmesinde çizgi filmlerden faydalanılması ve çizgi dizi kurgularının içerisinde günlük hayattaki konuşmaların bulunduğu yapımların seçilmesi tavsiye edilmektedir. Bu çalışma Arapça eğitiminde çizgi filmlerin kullanımının kalıp öğretimi üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Çizgi filmlerin dil öğrenme sürecine nasıl entegre edilebileceği ve kalıp sözlerin öğretilmesinde nasıl bir rol oynayabileceği incelenmiştir. Kalıp ifadelerin öğrenilmesinin önemi ve çizgi filmlerin bu süreçte nasıl kullanılabilirliği üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin çizgi filmlerden duydukları kalıp ifadeleri yeni cümlelerde kullanarak pekiştirmeleri ve dil becerilerini güçlendirmeleri vurgulanmıştır. Son olarak, Arapça eğitiminde kalıp öğretimi üzerine çizgi filmlerin kullanımıyla ilgili çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Arap Dili ve Edebiyatı, Salâhuddîn, Çizgi Film, Kalıp Söz, Yabancı Dil Öğretimi

Atıf Bilgisi

Ayyıldız, Ebrar. "Arapça Eğitiminde Çizgi Filmler Aracılığıyla Kalıp Öğretimi: Salâhuddîn Örneği". *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 11/2 (Eylül 2024), 591-610. <https://doi.org/10.51702/esoguifd.1463541>

Geliş Tarihi	02.04.2024
Kabul Tarihi	12.06.2024
Yayın Tarihi	15.09.2024
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	ethicilahiyat@ogu.edu.tr
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Teaching Idiomatic Expressions Through Animated Films in Arabic Education: The Case of Salahuddin

Ebrar Ayyıldız

0000-0003-4691-4601 | ebrar.ayyildiz@kafkas.edu.tr

Kafkas University, Faculty of Science and Literature, Department of Arabic Language and Literature, Kars, Türkiye

ROR ID: [04v302n28](https://orcid.org/04v302n28)

Abstract

Technological tools hold a significant place in the lives of both adults and children, occupying a substantial portion of their time. Educational technologies are rapidly advancing, and developers from different nations are creating various tools for educational purposes, making them available for use by teachers and students. Cartoons, with their educational and entertaining features, have become an important tool, especially in terms of language acquisition. Education can be made more active and enjoyable through audio-visual materials tailored to the age, knowledge, interests, and foreign language. In the process of learning a foreign language, materials that capture students' attention, facilitate learning, and help retain information in memory are crucial. Particularly for second language learners, materials help bridge the gap between the classroom atmosphere and the real world. The harmonious combination of audio-visual aids and visual aids has the potential to increase student engagement and interest. Therefore, the use of audio-visual materials in educational settings is extremely important. Reasons for the use of cartoons in education and teaching include their visual and auditory appeal, the inclusion of dynamic and colorful visuals, and their support for students' cognitive, affective and psychomotor skills. Children's innate sensitivity to moving objects, sounds and colors increases their interest in mass media at an early age. Reinforcing language skills by using familiar phrases from cartoons in new sentences can enhance language proficiency. This method can enrich students' vocabulary while also contribute to the improvement of communication skills. Cartoons can permanently strengthen students' language skills, making them a rapidly integrated tool among educational resources due to their educational and entertaining qualities. In language teaching, vocabulary instruction holds a fundamental place. The structures most challenging in vocabulary teaching are idiomatic expressions. These expressions carry meaning only in the language they are used and reflect the natural use of language. Idiomatic expressions provide clues about the cultures of nations and communication within society. In foreign language teaching, it is important for students to internalize the use of a language and establish effective communication. In this context, the teaching and learning of idiomatic expressions play a critical role, especially in the development of oral communication and writing skills. However, in the teaching of idiomatic expressions, merely conveying words or grammatical rules is not sufficient; effective teaching strategies and materials are necessary for students to use these expressions in real life. This study aims to determine the benefits and considerations of using cartoons in the teaching of idiomatic expressions. This qualitative study was conducted using a survey model. The research group consists of the first 13 episodes of the cartoon series "Salâhuddîn". This cartoon series, which has Arabic, Turkish, and English versions, consists of episodes approximately twenty-six minutes long. The cartoon series "Salâhuddîn" is suitable as an educational tool for both foreign language teachers and students. Learning functional words in the form of idiomatic expressions can play a significant role in the development of students' oral communication skills. Reshaping and using these expressions in different contexts can be an effective strategy for students who want to progress in language learning and can enable them to be more effective in daily communication. Reinforcing language skills by using familiar phrases from cartoons like Salâhuddîn new sentences can permanently strengthen their language skills. This method can enrich students' vocabulary while also contributing to the improvement of communication skills. It is recommended to

utilize cartoons in the teaching of idiomatic expressions and to select productions that include everyday conversations within their plots. This study aims to investigate the impact of using cartoons on idiomatic instruction in Arabic education. The integration of cartoons into the language learning process and their role in teaching idiomatic expressions were examined. The importance of learning idiomatic expressions and how cartoons can be used in this process are emphasized. It was highlighted that students should reinforce their language skills by using idiomatic expressions heard from cartoons in new sentences. Finally, various suggestions were presented regarding the use of cartoons in idiomatic instruction in Arabic education.

Keywords

Arabic Language and Literature, Salâhuddîn, Animated Film, Idiomatic Expressions, Foreign Language Teaching

Citation:

Ayyıldız, Ebrar. "Teaching Idiomatic Expressions Through Animated Films in Arabic Education: The Case of Salahuddin". *Journal of Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology* 11/2 (Eylül 2024), 591-610. <https://doi.org/10.51702/esoguifd.1463541>

Date of Submission	04.02.2024
Date of Acceptance	06.12.2024
Date of Publication	09.15.2024
Peer-Review	Double anonymized / Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Complaints	ethicilahiyat@ogu.edu.tr
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Günümüzde eğitim teknolojileri dünyası hızla gelişmektedir. Dünyada farklı milletlere mensup yapımcılar, eğitim alanında yararlanılması amacıyla birçok araç geliştirerek öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunmaktadır. Nitekim insanlar her geçen gün gelişmekte olan teknoloji sayesinde çeşitli toplumlarla çok daha hızlı aynı zamanda etkili bir biçimde paylaşımda bulunmaktadır. Artmakta olan bu etkileşim insanların birbirleriyle iletişimde bulunma gereksinimini arttırmış ve farklı diller çeşitli hedeflerle öğrenilmeye başlamıştır. Günümüzde Arapça öğreniminin temel güdüsü, dinî ve tarihî yazılı kaynakları anlayabilmek ve çeşitli Orta Doğu ülkeleriyle sürdürülen ilişkilerde faal olarak rol alma isteğidir.¹ Yabancı dil olarak Arapça; imam-hatip liseleri, Arapça öğretmenliği bölümleri, ilahiyat fakülteleri, Arap dili ve edebiyatı bölümlerinde öğretilmekte, Türk dili ve edebiyatı bölümleri, tarih bölümleri, polis akademisi ve kara harp okulu gibi bölüm ve kurumlarda ikinci yabancı dil olarak öğretilmektedir. 1992 yılında bakanlar kurulu kararıyla da özel kurslarda da Arap dilinin öğretilmesine imkân tanınmıştır. Böylelikle ülkemizin her bir köşesinde Arapça öğretilen çeşitli kurumlar faaliyete geçmiştir.² Bu yabancı dil öğrenme isteğini karşılamak amacıyla kurulmuş dil sınıflarında Arapça dil becerileri edinebilmek ve hedef dilde iletişim kurabilmek için çeşitli amaçlarla geliştirilmiş araç gereçlere başvurulmaktadır.

Eğitim ortamında öğrencinin dikkatini çeken, öğrenmeyi kolaylaştıran ve aynı zamanda bilginin zihinde kalıcı olmasına yardımcı olan araç-gereçler dil öğrenmek için iş birliği ortamını geliştirmektedir. Yabancı dil öğrenen bireylerin yaş, bilgi, ilgi ve yabancı dil seviyelerine göre düzenlenen hem görsel hem de işitsel materyallerle eğitim daha aktif ve keyifli şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Eğitimde kullanılan araç-gereçler aynı zamanda öğretmen-öğrenci etkileşiminin gelişmesi açısından önemlidir. Özellikle ikinci dil öğrenenlerin materyaller aracılığıyla eğitim ortamındaki atmosfer ile gerçek dünya arasında bağlantı kurmasını kolaylaştırabilir. Görsel ve işitsel araç-gereçler uyumlu bir şekilde bir araya getirildiğinde yalnız işitildiği, okunduğu ve gözlendiği halden daha çok faaliyetlere katılım, isteği canlandırma, ilgi çekme ve sınıf içinde aktiviteyi artırma niteliğini göstermektedir. Bu sebeple eğitim ortamında göze ve kulağa hitap eden teknolojik materyallerin kullanılması son derece önemlidir.³

Yabancı dil öğreniminin her geçen gün daha önemli olmasındaki başlıca bir faktör dünyamızda her geçen gün daha önemli hale gelen çok kültürlülük ve çok dillilik olgularıdır. Günümüzde bir yabancı dil bilmek oldukça sıradan bir özellik olarak görülürken iki veya daha fazla yabancı dil bilmek neredeyse tüm alanlarda tercih sebebi olarak görülmektedir.

Çocukların ana dillerini belirli bir beceri sırasına göre öğrendiği düşüncesinde olan dilbilimciler bulunmaktadır. Okunulanan anlaşılması ve yazma öğretiminden önce duyulanan anlaşılması ve konuşma becerisinde belirli bir yol kat edilmesi gerekmektedir. Buna göre dil

¹ Esat Ayyıldız, "Mehmed Âkif Ersoy'un 'Hasbihâl' Adlı Makalesindeki Arapça Öğretimine Dair Görüşleri", *Kabulünün 101. Yılında İstiklâl Marşı ve Milli Şairimiz Mehmed Âkif Ersoy 2. Uluslararası Sempozyumu Kongre Kitabı*, ed. Ayşe Erkmen – Mustafa Latif Emek. (İstanbul: İKSAD Yayınevi, 2022), 45.

² Murat Özcan, "Yabancı Dil Olarak Arapça Konuşma Becerisi Öğretiminde İletişimsel Yaklaşım Dayalı Etkinliklerin Kullanımı", *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4/10 (2015), 153-164.

³ Nazım Şimşek, *Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı* (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2002), 25.

becerileri şu şekilde ilerlemektedir: Dinlediğini anlama, konuşma, okuduğunu anlama ve yazma.⁴ Yeterli bir seviyede yabancı dil öğrenmenin en etkin ve hızlı yolu da hedef dili anadil olarak konuşan bireylerin arasında uzun bir süre geçirmek ve o dilde eğitim alarak yabancı dil becerilerini geliştirmektir. Fakat anadilin konuşulduğu bir yerde yaşamak veya uzun süre geçirmek her zaman mümkün olmadığı için yabancı dil öğretiminde çeşitli dil öğretim yöntemlerine ve materyalleri eğitim ortamında uygulamak gerekmektedir. Eğitim ve öğretimde yenilikçi yaklaşımların kullanılmaya başlandığı 20. yüzyılın sonlarından günümüze değin yabancı dil öğretimi için çeşitli materyallerden yararlanılmıştır. Resimler, filmler, çizgi filmler, akıllı tahta, CD, televizyon, tablet, slaytlar, kitaplar, dergiler, bilgisayar, çeşitli telefon uygulamaları ve Youtube gibi araçlar örnek olarak verilebilir. Yabancı dil olarak Arapça öğretiminde ise sözlü iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik derslerde kullanılan yöntem ve teknikler; video kaydı, ses kaydı, şarkı ve diyalog dinleme, film ve çizgi film izleme etkinlikleri, soru-cevap alıştırmaları ve öğretmenin belirlediği yazılı materyallerin kullanılmasına yönelik olmaktadır.⁵ Bahsi geçen bu materyaller, “eğitim teknolojileri” veya “öğretim teknolojileri” şeklinde tanımlanmakta ve bu iki kavram sıklıkla birbirlerinin yerine kullanılmaktadır.⁶

Dünyanın birçok yerinde bilhassa ülkemizde yabancı dil öğretimindeki başarı düzeyi değerlendirildiğinde, istenen noktaya ulaşamadığı bilinen bir gerçektir. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden beri ezbere dayalı olan yabancı dil eğitimi günümüzde de devam etmektedir.⁷ Dil öğretiminde hedeflenen düzeyde olunmamasının çeşitli sebepleri bulunmaktadır. Temel dil becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerden ziyade ezbere ve dilbilgisine önem verilmesi, dil öğretim sürecinde öğretmenin aktif öğrencinin ise pasif olması, amaca uygun öğretim yöntemlerinin seçilmemesi, teknolojik öğelerden yeterince faydalanılmaması bulunmaktadır. Yabancı dil öğretiminin ikinci planda tutulmasının en büyük sebeplerinden biri de ne yazık ki ülkemizdeki sınav sistemlerine verilen ağırlıktır.

1. Kalıp İfade

Dil öğretiminin temelinde ise şüphesiz kelime öğretimi yer almaktadır. Kelime öğretiminde en çok zorlanılan dil yapıları ise kalıp ifadelerdir. Nitekim kalıp ifadeler, sadece kullanıldıkları dilde bir anlama sahip olmaktadır. Aynı zamanda sözcükler yalnız başlarına kullanıma sahip değildirlerdir. Bir metni meydana getirebilmek için kelimeler arasında bağlaşıklığın ve bağdaşıklığın sağlanmış olması gerekmektedir. Kelimelerin farklı düzeylerde başka kelimelerle tabiri caizse komşuluk etmesi diğer bir deyişle sözcük birlikteliklerinin sayısı kelimedene kelimeye değişebilmektedir. Birtakım kelimeler arasındaki birliktelik ilişkisi fazlayken, başka kelimelerin birlikte görünme oranı çok daha azdır. Bu duruma dilbilimciler çeşitli isimlendirmeler yapmışlardır. Bu terimler, eş dizimler, sabit deyişler, sabit ifadeler, kalıplar

⁴ Erdinç Doğru, “İşitsel-Dilsel Yöntem”, *Eskiyeni* 18 (Eylül 2010), 119-127.

⁵ Musa Yıldız-Meryem Melike Güngenci, “Arapça Dinleme Becerileri Öğretimine Yönelik Öğrenci Görüşleri”, *Turkish Studies*, 17/1 (2022), 125-140.

⁶ Ertan Kuşçu, “Yabancı Dil Öğretimi/Öğreniminde Görsel ve İşitsel Araçları Kullanmanın Önemi”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5/ 43 (Nisan 2017), 213-224.

⁷ Sevim Özdemir, “Türkiye’de Arapça Sözlü Anlatım Eğitimi, Zorlukları ve Bazı Çözüm Önerileri”, *Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 6 (Haziran 2016), 47-53.

şeklinde ifade edilebilir.⁸ Söz konusu kalıp ifadeler, ulusların kültürleri hakkında ipucu vermekte, toplum içindeki bireylerin iletişimleri hakkında bilgiler ihtiva etmektedir.⁹ Onlar aracılığıyla dil, esnek bir yapı kazanmakta ve dil kullanıcılarına sözlü ve yazılı iletişimde daha az sözcükle daha geniş iletişim imkânı vermektedir.¹⁰ Aynı zamanda kalıp sözler dilin sözvarlığını oluşturan önemli öğelerden biridir. Bir dili öğrenmek için yalnızca kelimelere hâkim olmak ve dilbilgisi kurallarını bilmek yeterli değildir. O dilin deyimlerini, atasözlerini ve kalıp ifadelerini öğrenip yeri geldiği zaman onları kullanmak gerekmektedir. Deyim ve atasözlerine göre daha esnek olan kalıp sözlerin, kişinin kullanım amacına ve bilgi dağarcığına göre sözcükleri değiştirilebilmektedir. Kalıp ifadeler sayesinde dil, daha esnek hale gelmektedir.¹¹ Kalıp ifadelerin anlamsal, yapısal ve kültürel yönden çeşitli tanımları yapılmıştır.

Aksan'a göre kalıp ifade; bireyler arasındaki ilişkilerde kullanılan belirli kelimeler veya ifadeler olarak tanımlanan geleneksel sözler olarak ifade edilmektedir.¹² Gökdayı'ya göre o an söylenmeyip zihinde belli bir düzene göre depolanan ve gerektiğinde küçük değişikliklerle kullanılan, bir veya birden fazla kelime içeren, belirli durumlarda ve belirli yerlerde kullanılan kalıplaşmış dil yapılarıdır şeklinde açıklanmaktadır.¹³ Çotuksöken'e göre temel (düz) anlamlarını kaybetmeden, yeni bir kavramı, durumu veya eylemi ifade etmek için en az iki kelime içeren sözcük öbekleri olarak dile getirilmektedir.¹⁴

2. Yabancı Dil Eğitiminde Çizgi Filmin Materyal Olarak Kullanımı

Yabancı dil öğretiminde, öğrencilerin bir dilin kullanımını içselleştirmeleri ve etkili iletişim kurmaları da önemlidir. Bu bağlamda, kalıp ifadelerin öğretilmesi ve öğrenilmesi, özellikle sözlü iletişim ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde kritik bir rol oynar. Ancak, kalıp ifadelerin öğretiminde sadece sözcüklerin veya dilbilgisi kurallarının aktarılması yeterli değildir; öğrencilerin bu ifadeleri gerçek hayatta kullanabilmesi için etkili öğretim stratejileri ve materyaller gereklidir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan materyallerin yapısına has bir yanı ve işlevi bulunmaktadır. Herhangi bir materyalin sağlamadığı beceriyi başka bir materyal kolaylıkla sağlayabilmektedir. Örneğin kelime öğretiminde görsel bir materyal daha etkili işleve sahipken, okuma becerisi esnasında kullanılan ses kayıtları çok daha etkin işlev gösterebilmektedir.

Teknolojinin gelişmesiyle, dil öğretiminde kullanılan ders materyalleri beceri çeşidine göre büyük ölçüde etkilenmiştir. Teknolojinin yeteri kadar etkin kullanılmadığı anlarda görseller oldukça etkili bir öğretim materyali olabilmektedir. Gropper, "bir resim bin sözcüğe bedel" şeklinde ifade ettiği durumda, sözlü olarak anlatılması zor olan bir kavram, öge veya kalıp sözün görsellerle kolayca anlatılabileceğini düşünmektedir.¹⁵ Özellikle ilk ve ortaöğretim

⁸ Mehmet Hakkı Suçin, "Türkçe ve Arapça İkilemelerde Sözcük Dizilişi ve Ses Benzeşmesi", *Ekev Akademi Dergisi* 10/28 (2006), 281-294.

⁹ Doğan Aksan, *Türkçenin Söz Varlığı* (Ankara: Engin Yayınevi, 1996), 190.

¹⁰ Hürriyet Gökdayı, "Sözlü İletişimde Kalıp (İlişki) Sözlerin İşlevleri", *Anadili Dil ve Eğitim Dergisi* 28, (2003), 31-45.

¹¹ Fulya Topçuoğlu Ünal- Hamiyet Bursalı, "Çizgi Dizilerle Kalıp (İlişki) Sözlerin Öğretimi: Cille Örneği" 7. *Uluslararası Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Kurultayı*, (Muğla: Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2014), 69-83.

¹² Aksan, *Türkçenin Söz Varlığı*, 35.

¹³ Gökdayı, "Sözlü İletişimde Kalıp (İlişki) Sözlerin İşlevleri", 31-45.

¹⁴ Yusuf Çotuksöken, *Deyimlerimiz* (İstanbul: Özgül Yayınları, 1994), 8.

¹⁵ George L. Gropper, "Why is a Picture Worth a Thousand Words", *A.V. Communication Review* 11/4, (Temmuz 1963), 75-95.

kurumlarında öğretim süreci boyunca öğrencinin öğrenme içgüdüsünü açığa çıkarmak için ders kitabının yeterli olmadığı durumlar ortaya çıkabilmektedir. Bu gibi durumlarda çeşitli teknolojik öğelerden yararlanmak öğrenciyi güdüleyecek ve odağını derse vermesine yardımcı olacaktır.

Görsel medya, dil gelişiminde önemli bir rol oynar ve özellikle de çocuklar için çizgi filmler dilsel girdi sağlamada etkili bir kaynak olarak kabul edilir. "Çizgi film" terimi, bir konuyu anlatmak için ardışık resimler şeklinde tasarlanmış bir sinema filmi olarak tanımlanır. Bu tür programlar, çocukların dikkatini çekerek, kelime hazinelerinin, gramer becerilerinin geliştirilmesine ve iletişim becerilerinin artırılmasına yardımcı olur. Çocukların hareketli nesnelere, seslere ve renklere karşı doğuştan gelen bir duyarlılığı vardır ve bu, onların erken yaşlarda kitle iletişim araçlarına olan ilgisini arttırmaktadır.

Çizgi filmlerin eğitim ve öğretimde kullanılmasının nedenleri arasında, görsel ve işitsel yönden ilgi çekici olması, hareketli ve renkli görseller içermesi, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini desteklemesi gibi faktörler yer almaktadır. Çizgi filmlerin izleyici kitlesine baktığımızda ilk sırada çocuklar bulunmaktadır. Çocuklar sıkılmadan izledikleri çizgi filmlerden farkında olmadan birçok bilgiyi öğrenmekte ve oradaki karakterleri kendilerine rol model almaktadırlar. Çizgi film içeriklerinin incelenmesiyle, genellikle değerli bilgilerin yanı sıra milli ve manevi değerlerin son derece etkili bir biçimde işlenebildiği gözlemlenmektedir. Çizgi filmlerin çocuğu eğlendirirken aynı zamanda eğitim içeriklerini de kapsamı gerekmektedir. Hoş davranışlara teşvik edilen çocuklar aynı zamanda farkına varmaksızın dil gelişiminde önemli bir yere sahip olan dil kalıplarını öğrenebilmektedir. Henriot, çocuğun çizgi filmle arasındaki ilişkiyi "Çocuklar, televizyon ekranındaki renklere ve hareketlere karşı son derece hassastırlar ve bu görüntüleri çok sevebilirler. Gözleri henüz alışık olmasa bile, içgüdüsel olarak bu görüntüleri hızla algılayabilirler ve keşfedebilirler."¹⁶ şeklinde dile getirmektedir. Bu yüzden de çizgi filmlerin içerikleri dikkatli seçilmelidir. Çünkü genellikle çocuk kendini çizgi film kahramanlarıyla özdeşleştirir. Bu sırada da olumlu veya olumsuz olmak üzere çeşitli davranış örnekleriyle karşılaşılabilir. Gelişme sürecindeki çocuk, izlediği ve etkilendiği kişilerin veya davranış biçimlerinin tesiri altında kalarak onları taklit etme yoluna başvurabilir. Çocuklar, konuşma tarzından iletişim esnasında kullanılan kelimelere kadar gördüklerini ve işittiklerini taklit edebilmektedir. Şüphesiz aile ortamında başlayan dil edinimi, kitle iletişim araçlarıyla ev ortamında devam etmektedir. Daha sonra okul, akran ve çevre gruplarını içeren bir süreç dâhilinde gelişerek şekil almaktadır. Her geçen gün kendisini daha iyi ifade etmek isteyen çocuk, yeni kelimeler ve dil kalıplarını öğrenmek, kelime hazinesini geliştirmek isteyebilir. Her dilin kendine özgü bir yapısı bulunmaktadır. Yabancı dilin bireyin anadiline benzeyen yönleri kolay bir şekilde öğrenilebilirken benzemeyen yönleri ise öğrencileri bazı yanlışlara itebilir. Bu benzemeyen yönlerin tespit edilerek onlarla ilgili daha çok alıştırtma yapılması faydalı olabilir.

Henüz okuma ve yazma becerisi kazanamayan çocuklar, soyut kavramları anlamakta güçlük çekebilirler ancak çizgi filmler, bu kavramları daha somut hale getirerek öğrenmelerine yardımcı olabilir. Bu yüzden çizgi filmler çocuğun okuma ve anlama yeteneklerinin geliştirilmesi esnasında da son derece etkili bir araç olarak kullanılabilir. Karmaşık sözcüklerin ve

¹⁶ Ali Yağlı, "Çocuğun Eğitiminde ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü: Caillou ve Pepee Örneği", *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 8/10, (2013), 707-719.

konuların daha sade ve somut bir şekilde sunulması kavramayı kolaylaştırmaktadır. Ayrıca yabancı dil öğrenen bireydeki yanlış anlamaların önüne geçilebildiği ve doğru öğrenme oranının artmasıyla öğrenci başarısının arttığı bilinen bir gerçektir.

Çizgi filmlerin izleyici kitlesine bakıldığında ilk sırada çocuklar yer almaktadır fakat çizgi film izleyicileri çocuklarla sınırlı değildir. Çocuk yaş gruplarına yönelik senaryoları işleyen çizgi filmler olduğu kadar yetişkinler için de yapılmış animasyonlar ve animeler bulunmaktadır. Çizgi filmlerin çocuk yaş gruplarında en önemli özelliği eğitici olmasıdır. Fakat yetişkinlerden de çizgi film ve anime izlemeyi seven kesim bulunmaktadır. Çünkü çizgi filmler, insanlara unuttukları değerleri hatırlatır. Günün stresinden uzaklaşıp eğlenceli aynı zamanda zihni yormayan kısa bir süre geçirebilirler. Çizgi filmler arkadaşlık, dostluk, macera, insanlığa dair hoş değerlerin anımsanması ve insancıl olmanın kapılarını açar. Günümüzde, yetişkin dünyasındaki olaylar ve problemler trajikomik bir dille çeşitli çizgi dizilerde aktarılmaktadır. Örneğin; *Rick and Morty*, *Avatar*, *Family Guy*, *South Park*, *Simpsonlar* adlı çizgi diziler yetişkinler tarafından son derece sevilerek izlenen dizilerden sadece birkaçıdır. Bu çizgi dizilerin Arapça dublajlarından yetişkinlere Arapça öğretiminde yararlanılabilir. Dolayısıyla çizgi filmler aracılığıyla yabancı dil eğitimi sadece çocuklar ile sınırlı kalmayabilir. Lise, lisans hatta lisansüstü yabancı dil eğitiminde ve yetişkinler için de çizgi filmler öğretim sürecinde kullanılabilir. Çünkü çizgi filmler, dilin en sade, anlaşılır şekilde kullanıldığı görsel-işitsel araçlardan biridir. Bu noktada önemli olan yaş ve dil düzeyine uygun olan çizgi filmler seçmektir. Aynı zamanda yabancı dil seviyesine uygun kelime ve kalıp sözler üzerinde durulması öğrenmeyi kolaylaştıracaktır.

Çizgi filmler, görsel ve işitsel unsurları bir araya getirerek kelime ve ifadelerin anlamını daha iyi kavramalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, çizgi filmler genellikle tekrarlanan diyalogları içerir, bu da öğrencilerin dil kalıplarını doğal bir şekilde öğrenmelerini sağlar. Öğrenciler, çizgi filmlerin eğlenceli ve interaktif doğası sayesinde dil kalıplarını günlük hayatlarına daha kolay entegre edebilirler. Bu çalışma, sadece geleneksel ders kitapları ve öğretmenler aracılığıyla değil, aynı zamanda görsel medya yoluyla da dil öğrenme deneyimini zenginleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada, Arapça öğretiminde çizgi filmlerin kullanımını incelemeyi seçmemizin temel nedeni, çağımızın öğrenme teknolojilerinin dil eğitimine nasıl entegre edilebileceğini anlamak ve daha etkili öğrenme stratejileriyle birlikte sınıf içinde uygulanabilecek çalışma sayfası örnekleri geliştirmektir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin yanı sıra, görsel medyanın dil edinme sürecine nasıl katkı sağlayabileceğini araştırmak, bu çalışmayı diğerler çalışmalardan ayırabilecek özgün bir yaklaşım sunmaktadır.

Ülkemizde yabancı dil eğitiminde çizgi filmlerin kullanılması ile ilgili çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Ancak Arapça eğitiminde çizgi filmlerin kullanılmasıyla ilgili çalışma sayısı son derece azdır. Bilhassa kalıp ifadeler veya fonksiyonel kelimeleri konu edinen çalışma bulunmamaktadır. Bahsi geçen çalışmalarda çizgi filmlerin kelime öğrenme, dinleme becerilerinin geliştirilmesi gibi çeşitli alanlarda kullanımının üzerine odaklanılmış ve dil öğrenme sürecine olan katkıları işlenmiştir. Ancak öğretim materyali olarak bir çizgi filmin ele

alınarak kalıp ifadeler konusunda çalışma sayfası örneklerinin hazırlandığı çalışma mevcut değildir.¹⁷

Bu çalışmanın amacı, Arapça eğitiminde çizgi filmlerin kullanımının kalıp öğretimi üzerindeki etkisini araştırmak ve süreci çalışma sayfası örnekleriyle daha etkin bir hale getirmektir. Makalede, çizgi filmlerin dil öğrenme sürecine nasıl entegre edilebileceği ve özellikle kalıp sözlerin öğretilmesinde nasıl bir rol oynayabileceği incelenmektedir. Kalıp ifadelerin öğrenilmesinin önemi ve çizgi filmlerin bu süreçte nasıl kullanılabilirliği yer almaktadır. Özellikle, öğrencilerin çizgi filmlerden duydukları kalıp ifadeleri çalışma sayfası örneklerinde olduğu gibi etkinliklerle yeni cümlelerde kullanarak pekiştirmelerinin ve dil becerilerini güçlendirmelerinin önemi üzerinde durulmaktadır. Bu yöntemin, öğrencilerin kelime bilgisini zenginleştirirken aynı zamanda iletişim becerilerini güçlendirmeye de katkı sağlayabileceği vurgulanmaktadır. Son olarak Arapça eğitiminde kalıp öğretimi üzerine çizgi filmlerin kullanımıyla alakalı çeşitli öneriler yer almaktadır.

3. Yöntem

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, doküman inceleme ve tarama yöntemi kullanılmıştır ve veriler çizgi dizinin bölümlerinden elde edilmiştir. Tarama modeli ise, mevcut bir durumu olduğu gibi tanımlamayı hedefleyen bir araştırma modelidir.¹⁸

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu el-Etfâl kanalında yayınlanmış olan “Salâhuddîn” adlı çizgi dizinin ilk on üç bölümünden meydana gelmektedir. Ek olarak, bu çalışmada “Salâhuddîn” adlı çizgi dizi çalışma grubu olarak seçilmiştir. Bu tercihte, çizgi dizinin kültürel öğeler bakımından zengin olması, tarihi öğeler içermesi ortaöğretim ve üniversite öğrencilerine hitap etmesi gibi etkenlerin etkili olduğunu göstermektedir.

3.3. Verilerin Toplanması

Veri toplama yöntemi olarak doküman inceleme yöntemi kullanılmış ve ilk olarak çizgi diziyeye ait internette bulunan bölümler, herhangi bir deşifre işlemine tabi tutulmadan görüntülenmiştir. Sonraki aşamada ise, tespit edilen kalıp ifadeler bilgisayar ortamında tablolara yerleştirilmiştir.

¹⁷ Ülkemizde yapılan bu çalışmalar şunlardır: Murat Özcan, “Yabancı Dil Olarak Arapça Konuşma Becerisi Öğretiminde İletişimsel Yaklaşım Dayalı Etkinliklerin Kullanımı”, *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4/10 (2015); Zeliha Çilek, “Çizgi Filmlerin Arapça Öğretiminde Materyal Olarak Kullanılması”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 41/3 (2021); Ali Yağlı, “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanılması: Zou Adlı Çizgi Film Örneği”, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1/1 (2022); Ertan Kuşçu, “Yabancı Dil Öğretimi/Öğreniminde Görsel ve İşitsel Araçları Kullanmanın Önemi”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5/43, (Nisan 2017); Serdar Başutku-Ersin Durmuş, “Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde B1 Düzeyinde Kelime Öğretim Tekniklerinin Değerlendirilmesi”, *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi* 1/2 (Aralık 2018); Ali Yağlı, “Çocuğun Eğitiminde ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü: Caillou ve Pepee Örneği”, *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 8/10 (2013).

¹⁸ Niyazi Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2012), 77.

3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada el-Etfâl kanalında yayınlanan “Salâhuddîn” çizgi dizisinin ilk on üç bölümündeki senaryosuna ilişkin ulaşılan veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

3.5. Bulgular

Bu bölümde öncelikle Salâhuddîn çizgi dizisiyle ilgili bilgi verilmiş ve ardından çizgi dizide tespit edilen kalıp ifadeler, belirlenen alt temalara göre tablo şeklinde listelenmiştir. “Salâhuddîn” çizgi dizisindeki kalıp ifadeler, bölümlere ayrılarak aşağıda *Tablo 1*'de belirtilmiştir.

3.5.1. Salâhuddîn'in Tanıtımı

“Salâhuddîn”, Malezya ve Katar menşeli el-Cezire çocuk kanalı ortak yapımı bir çizgi dizidir. Toplam 26 bölümden oluşan ve her bölümü yaklaşık 26 dakika süren Salâhuddîn, 2004 yılında yayınlanmaya başlamıştır. 1096 yılında başlayıp 1291 yılına kadar devam eden Haçlı Seferleri adı verilen savaşların en önde gelen kahramanı, Eyyübiler Devleti'nin kurucusu ve ilk hükümdarı olan Salâhuddîn Eyyubi'nin hayatından esinlenen bir animasyon projesidir.¹⁹ Çizgi dizinin başkişisi olan Salâhuddîn gücü ve cesaretiyle genç yaşta kahraman olmayı başarmıştır. Arkadaşlarıyla birlikte gittiği her yerde başı derde giren Salâhuddîn, düştüğü durumlardan kurtulmak için her zaman kıvrak zekâsı ve mücadeleci ruhuyla her zorluğun üstesinden gelmektedir. Bu çalışmada Salâhuddîn adlı çizgi dizinin 13 bölümü ele alınmıştır ve bu bölümlerin Arapça isimleri Türkçe çevirileriyle birlikte aşağıda listelenmiştir:

1. نجمة فارس / Süvari Yıldız
2. النهابون / Eşkıyalar
3. كأس إيزيس / İsis'in Kadehi
4. حلبة المصارعة / Güreş Ringi
5. رحلة المناجم / Maden Gezisi
6. سقطة الشبح / Hayaletin Düşüşü
7. خريطة العالم / Dünya Haritası
8. مملكة الكماليين / Mükemmel Krallık
9. كنز مرزوق / Merzuk'un Hazinesi
10. لعبة السرايب / Zindan Oyunları
11. حلم الطيران / Uçuş Hayali
12. العاصفة قادمة ١ / Yaklaşan Fırtına 1
13. العاصفة قادمة ٢ / Yaklaşan Fırtına 2

¹⁹ İbrahim Ethem Polat, “Ortadoğu da Selahaddin Olmak Hayalden Gerçeğe”, *Uluslararası Üç Deniz Havzası Ülkeleri Ortak Yönetim Kültürü ve Yeniden Yapılanma Sorunları Sempozyumu*, ed. M. Ulvi Saran (Ankara: KAV Yayınevi, 2011), 914-919.

Aşağıdaki Tablo 1'e bakıldığında, "Salâhuddîn" adlı çizgi dizisinin ilk 13 bölümünde bir dizi kalıp ifadeye rastlanmaktadır. Bu ifadeler, karakterler arasındaki iletişimi ve ilişkileri açıklamak için kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler, karakterlerin duygularını, düşüncelerini ve aralarındaki etkileşimi yansıtmak için önemli bir araçtır. Bu ifadeler, seyircilere karakterlerin kişiliklerini ve ilişkilerini daha derinlemesine anlama fırsatı sunar. Bu nedenle, bu kalıp sözler çizgi dizinin temel bir özelliği haline gelmiştir ve hikâyenin gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Tablo 1'de sunulan kalıp ifadeler, sonraki çalışma sayfası örnekleri bölümünde çeşitli misallerle ilişkilendirilmiştir. Bu örneklerin yardımıyla, öğrencilerin çizgi diziyi ne derecede kavradıklarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma sayfası örneklerindeki sorular, tablodaki kalıp ifadeleri içerir. Böylelikle kalıp ifadeler tekrarlanır ve öğrencilerin anlayışlarını güçlendirmek için kullanılır.

Tablo 1

Bölmelerdeki Kalıp İfadeler

يا لها من، دعني و شأني، بالمناسبة، هيا، بلا ذاكرة، الله معنا، العديد من ، ضحوا بحياتهم، أكبر من كف يد، حسنا حسنا، سنستريح من الفلق، مثير للاهتمام، رسم لي حياتي كلها، في الواقع، لن أضيع وقتك، ليس شأننا، عديم الفائدة، يا ويلي، أثار اعجابيه، بعد إنك، كما تشاء، أظن أن، إلي الابد، ذو بصيرة، أرجوك أن، أعتقد أنه، مرحبا، في الواقع	
Ne kadar da, beni rahat bırakın, bu arada, haydi, hafızasız, Allah bizimle, çok sayıda, hayatlarını feda ettiler, avucunuzdan daha büyük, peki tamam, endişeden kurtulacağız, ilgi çekici, tüm hayatımı çizin, aslında, zamanınızı boşa harcamayacağım, bizim işimiz değil, işe yaramaz, vay halime, onun ilgisini çekti, izninizle, dilediğiniz gibi, sanırım, sonsuza dek, anlayışı, lütfen, sanırım, merhaba, aslında	1. Bölüm
طغح الكيل، في معظم الأحيان، لا داعي، سرعة الريح، هذا جنون، اختار البديل والسهل، ارفع يديك إلى الأعلى، على الفور، ارفع يديك عن، أهلا بك، مساء الخير، حان الوقت، لا بأس، هيا بنا، ليس ذنبه	
İşin dayanılmaz hal alması, çoğu zaman, gerek yok, rüzgâr hızı, bu delilik, alternatif ve kolay olanı seçin, ellerinizi kaldırın, hemen, ellerinizi uzaklaştırın, hoş geldiniz, iyi akşamlar, zamani geldi, sorun yok, haydi, onun suçu değil	2. Bölüm
على ما أذكر، بالتأكيد، لا داعي للخوف، سأكون شاكرا، إلا بأمرى، أفضل بكثير، مرحبا بك، أفضل مما سبق، أدار ظهره، واحدا بعد الآخر، يا للعار، إلى اللقاء، من فضلك، حسنا، لا داعي، كسب العيش، أحسنت	
Hatırladığım kadarıyla, tabii, korkmaya gerek yok, minnettar olurum, benim emrim dışında, çok daha iyi, çok daha iyi, hoş geldiniz, eskisinden daha iyi, sırtını döndü, teker teker, ne ayıp, güle güle, lütfen, tamam, gerek yok, geçim sağlama, aferin	3. Bölüm
جيد جدا، فعلت ما في وسعي، أطلق سراح، يا لها من، لا داعي، النصف بالنصف، حسنا، بالإضافة لذلك، للمزيد من، رائع جيد، تفضل، هذا بفضل، على استعداد، لا شك أن، غير معقول، لا بأس بك، فات الأوان، أرجوك، عدت سليما معافي	
Çok iyi, elimden geleni yaptım, serbest bırakıldı, ne kadar da gerek yok, yarı yarıya, tamam, bununla birlikte, daha fazlası için, çok güzel, buyurun, sayesinde, hazır, şüphe yok, inanılmaz, seninle sorun yok, çok geç, lütfen, sağ salim döndün	4. Bölüm
ها هو، لا شيء أفضل من، معك حق، مرات عدة، بعد حين، هيا، خطوة خطوة، أحسنت، كالعادة، عديم الفائدة، ما أجمل أن يكون، إلى الابد، فيما بعد، لا بأس، إلى هذا الحد، ها هو، على حق، حتما، أنا واقفة، أسف جدا، في المرة القادمة	
İşte bu, daha iyisi yok, haklısın, birçok kez, bir süre sonra, haydi, adım adım, aferin, her zamanki gibi, işe yaramaz, ne kadar güzel olurdu, sonsuza kadar, sonra, sorun yok, bu kadarı, işte bu, doğru, kesinlikle, eminim, çok üzgünüm, bir dahaki sefere	5. Bölüm

على الإطلاق، نهاية الأسبوع، لا داعية، كما اتفقتا، يكلفك الكثير، النجدة، إهدئي، حسنا حسنا، أ هذا أفضل ما لديك، قدر ما تشاء، بهذه الدرجة، فيما بعد، مهما حدث، على متنها، بحسب معلوماتي، سبق أن، لا بل، أظن أن، منذ البداية، أ ليس من الأفضل، الان دوري، أهلا، على ظهر، حالفا الحظ، غريب للغاية، ليس أمامي سوى أن، في المقابل، مخيب للأمل

Hiçbir şekilde, hafta sonu, gerek yok, anlaştığımız gibi, sana çok mal olur, yardım edin, sakin olun, tamam tamam, tamam, elinizdeki en iyisi bu mu, istediğiniz kadar, bu kadarı, daha sonra, ne olursa olsun, içinde bulunduğu, bildiğim kadarıyla, önceden, tam aksine, sanırım, baştan beri, en iyisi değil mi, şimdi benim sıram, merhaba, üzerinde, şansımızı denedik, çok garip, yapabileceğim tek şey, bunun karşılığında, hayal kırıklığına uğrattı

6.
Bölüm

كالعادة، كفت عن تدليل، كم أنت نحيف، إعتنى بنفسك، للأسف، طوال اليوم، تولى الأمر، مؤسف، عن إذنك، لا شك، علينا أن، حان دوري، غير ممكن، طبعاً، طوال الحياة، شيء رائع، فيما بعد، بالطبع، طريق الخروج، حقيقة مرة، على الفور، يا إياكم، يا للواقحة إلهي، في محمله، أنا أسف،

Her zamanki gibi, şımartmayı bırak, ne kadar zayıfsın, kendine iyi bak, maalesef, bütün gün, ona iyi bak, maalesef, bütün gün, görevi aldı, üzücü, izinle, şüphesiz, zorundayız, benim sıram geldi, mümkün değil, elbette, ömür boyu, harika bir şey, daha sonra, elbette, çıkış yolu, gerçekten de, derhal, aman Allahım, tam anlamıyla, özür dilerim, yapma, bu ne yüzüzlük

7.
Bölüm

بإذنتك، هيا هيا، لم يعد هناك وقت، هذا مستحيل، عند منتصف الليل، لا أحد يهرب من قدره، أبدا بالمرّة، أفضل بكثير، هيا بنا، من هناك؟، على إنفراد، أعتذر بشدة، عار عليك

İzninle, haydi haydi, daha fazla zaman yok, bu imkansız, gece yarısında, kimse kaderinden kaçamaz, asla, çok daha iyi, hadi gidelim, kim var orada?, tek başına, çok özür dilerim, ayıp sana

8.
Bölüm

من قديم الزمن، لا مثيل له، فتح الشهية، خفيفة اليد، إلى جانب، في الحال، حل لغز، بشدة، لا شأن له، بالطبع، بقلب أفعى، مؤقتاً، قدر الاستطاع، لا تقدر بمال، يا له من، وقع في الفخ، أغرب عن وجهي، اختلط عليك الأمر

Çok eski zamanlardan beri, eşi benzeri yok, iştah açıcı, eli açık, ayrıca, hemen, bulmaca çözmek, şiddetle, hiçbir ilgisi yok, elbette, ikiyüzlü, geçici olarak, mümkün olduğunca, paha biçilemez, ne kadar, tuzağa düşmek, gözümün önünden çekil, işler karıştı

9.
Bölüm

تشرّفنا، ألقى اللوم، لا شك في أن، على أي حال، مرحبا بكم، الله أعلم، لا بأس، خفيف الظل، أهنئك، بالتحديد، لا مانع من، بالتاكيد، بعض الوقت، كان علي أن، مهما يكن، إعتنى بنفسك، غير مقبول، بدون شك

Onur duyduk, suçladı, şüphesiz, her durumda, hoş geldiniz, Allah bilir, sorun yok, neşeli, tebrikler, kesinlikle, sakıncası yok, elbette, bir süre, yapmam gerekiyordu, ne olursa olsun, kendine iyi bak, kabul edilemez, şüphesiz

10.
Bölüm

النجدة أروككم، كالمعتاد، نخجل من نفسك، يا ترى، من المستحيل أن، غير متوقع، هيا بنا، يا للحظ، لا شك، على الأقل، لا بد من، حظاً سعيداً، لا عليك

Yardım edin lütfen, her zamanki gibi, kendinizden utanın, acaba, bu imkânsız, beklenmedik, hadi gidelim, ne şanslı, şüphesiz, en azından, olmalı, iyi şanslar, boş ver

11.
Bölüm

ها هم، على الأرجح، على حق، إلى حدّ ما، بلا حيلة، بالطبع، ما شأنني، هيا بنا، على الفور، فقد عقله، على الرغم من، بالضبط

İşte buradalar, muhtemelen, haklı, bir ölçüde, kurnazlık yapmadan, tabii ki, benim neyime, hadi gidelim, hemen, aklını kaybetti, -e rağmen, tam olarak

12.
Bölüm

إلى حدّ ما، على الفور، معك حق، إلى هذا الحد، تحية لكم، على العكس

13.
Bölüm

Belli bir dereceye kadar, hemen, haklısın, bu kadarıyla, merhaba, tam tersine

4. Tartışma

Kişinin duygu, düşünce, istek ve ihtiyaçlarını dile getirmesinde kelime dağarcığının zenginliği büyük bir etki sağladığı için, dilin etkili ve doğru bir şekilde kullanılması son derece önemlidir. Klasik dil öğretim yöntemlerinde bilinmeyen bir sözcüğün anlamı verilerek daha sonra o sözcüğün cümle içerisinde kullanılması istenir. Fakat öğretilmesi istenen sözcüğün bağlam içerisinde verilmesi hem kavramayı kolaylaştırmakta hem de zihindeki kalıcılığını arttırmaktadır. Bu sayede cümle içerisindeki bilinen sözcüklerden yola çıkarak bilinmeyen sözcükler daha kolay öğretilmekte ve bireyin okuduğunu anlama, çıkarım yapma gibi yetileri güçlenmektedir. Söz konusu bu öğretimde bireyin dil seviyesine uygun ve beklentilerini karşılayacak sözcüklerin seçilmesine öncelik verilmesi sözcük öğretimi için son derece önemlidir. Araştırmalar, film ve çizgi film gibi materyallerle kavram, kelime ve kalıp söz öğretiminin geleneksel dil öğretim yöntemleriyle öğretimden daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.²⁰ Çizgi filmlerin işitsel girdileri, sözcüklerin doğru telaffuzunu öğrenmek ve kelime dağarcığını genişletmek için de kullanışlıdır. Çizgi filmler çocukların öğrenme sürecini daha eğlenceli hale getirerek, dil gelişimine olumlu katkı sağlamaktadır.²¹ Çocuklar, çizgi filmler aracılığıyla öğrendikleri kalıp ifadeleri günlük hayatta hızla uygulayabilirler. Bu ifadeler, doğal dil kullanımı içinde sıklıkla yer aldığı için çocuklar tarafından kolayca benimsenerek kullanılabilir. Çocuklar, çizgi filmler aracılığıyla öğrendikleri kalıp ifadelerin gerçek hayatta kullanımını gördükçe motive olurlar. Bu da dil öğrenme sürecinde devamlılığı sağlayarak ve öğrencilerin daha fazla öğrenmeye istekli olmalarına yardımcı olabilir. Çocuklar, çizgi filmlerde gördükleri kalıp ifadelerin kullanıldığı bağlamları anlayarak dilin işlevselliğini daha iyi kavrayabilirler. Bu, dilin pratik kullanımıyla teorik öğrenme arasındaki bağlantıyı güçlendirir. Kalıp ifadeler, çocukların dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu ifadelerin öğrenilmesi, dilbilgisel yapıların ve kelime dağarcığının genişlemesine katkı sağlar.

Sonuç

Çizgi filmlerde kültürü yansıtan pek çok unsurlar bulunmaktadır. Bu tespitlerden yola çıkarak “Salâhuddîn” çizgi filmi aracılığıyla kültür unsurlarının tanıtılması, kalıp sözlerin ve kelimelerin öğretilmesi ve benimsetilmesinde yararlanılabileceği söylenebilir. Öğrencilerin Arapça konuşma becerileri gözlemlendiğinde Arapça seslerin telaffuzlarının bilinmemesi en çok karşılaşılan problemlerden biridir.²² Salâhuddîn çizgi dizisinde telaffuz iyi bir şekilde kullanılmaktadır. Fakat konuşmalar hızlı olduğu için başlangıç seviyesindeki öğrenciler için güç olabilmektedir. Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde A1 ve A2 seviyelerindeki öğrenciler için, basit ifadeleri anlama yeteneğinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu seviyelerde, konu ile ilgili kelimelerin sık sık tekrar edilmesinin, öğrenciler için daha faydalı olacağı, kelime çeşitliliğinin öneminden daha etkili olduğu düşünülmektedir. Çizgi dizideki sözcüklere bakıldığında genel

²⁰ Ali Karakaş-Arif Sarıçoban, “Altyazılı Çizgi Filmlerin Öğrencilerin Tesadüfi Kelime Öğrenimleri Üzerine Etkileri”, 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildirisi (Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, 2011), 3-15.

²¹ Ali Yağlı, “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanılması: Zou Adlı Çizgi Film Örneği”, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 1/1 (2022), 33-53.

²² Musa Yıldız-Ersin Çilek, “Arapça Konuşma Öğretiminde Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 40/1 (2020), 159-181.

olarak günlük konuşmalar yer aldığı için basit düzeyde kelimelere yer verilmiştir. Bu bağlamda şu önerilerde bulunulabilir:

Dil öğretimiyle birlikte kültür öğretimi de gerçekleştirilmektedir. Çünkü dil ve kültür birbirinden ayrılmaz bir şekilde ilişkilidir. Dil, bir kültürün ifade edilmesinde ve aktarılmasında önemli bir araçtır. Dil öğrenimi sırasında o dilin kültürü de öğrenilir ve kültür aktarımında dilin öğrenilmesi önemli bir rol oynar. Salâhuddîn gibi çizgi diziler de yabancı dil öğrenenlere o dilin kültürünü daha iyi anlama ve öğrenme fırsatı sunar. Ayrıca, çizgi dizilerin kullanımı, öğrencilerin kelime, kavram ve kalıp söz öğrenimi açısından da faydalıdır. Dolayısıyla dil öğretimi esnasında görsel-işitsel nitelikli çizgi filmlerden faydalanılması tavsiye edilmektedir. Salâhuddîn çizgi filmi ortaokul dönemi çocuklarına, lise ve üniversite dönemi öğrencilerine veya yabancı dil kurslarında öğrenim gören bireylere izletilerek bu öğrencilere Arap ve İslam kültürü, tarihi, yaşam tarzı tanıtılabilir.

Dil öğreniminde eğlence unsuru kullanıldığı takdirde öğrenme daha etkili ve keyifli hale gelmektedir. Ancak eğlence odaklı olmak, öğretme amaçlarından taviz vermek anlamına da gelebileceğinden ötürü hedeflenen dil öğrenme düzeyine ulaşmayı engelleme olasılığı bulunmaktadır. Dolayısıyla çizgi filmler dil öğreniminde etkili bir araç olarak kullanılabilir, ancak dil öğrenme hedefleri göz önünde bulundurulmalı ve çizgi filmin içeriği de buna göre seçilmelidir. Arapça öğrenen bireyin yaş düzeyine, ilgi ve ihtiyacına aynı zamanda öğrenmesi amaçlanan kelime ve kalıp ifadeler öncelik verilmesi gerekmektedir. Salahuddin çizgi filminin ele alınan bölümlerindeki kalıp ifadelerin, bağlama uygun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca, çizgi filmin günlük hayatta kullanılan kalıp ifadeleri içermesi, kalıp ifade öğretimini basitleştirdiği konusunda dikkat çekmektedir. Özellikle iletişim becerileri kazandırılmaya çalışıldığında bu çizgi dizide kullanılan ifadelerden ve diyaloglardan faydalanılması önerilmektedir.

Salâhuddîn çizgi dizisi, İslam kültürüne ait değerleri ve ahlak kurallarını içeren bir yapıya sahiptir. Bu nedenle öğrencilerin Arapça öğrenirken aynı zamanda bu kültürü ve değerleri de öğrenmeleri sağlanabilir. Bu sayede öğrencilerin sadece dil becerileri geliştirilmekle kalmayacak, aynı zamanda kültürel birikimleri de artacaktır. Ahlaki değerleri barındıran durumlara eğitim ortamı içerisinde vurgu yapılabilir. Çizgi diziler, kalıp ifadeler ek olarak deyimler, atasözleri ve benzetmeler gibi dilin inceliklerini öğrenmeyi eğlenceli hale getirebilir. Bu tür ifadeler, bir dilin zenginliğini yansıtır ve bireylerin iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Salâhuddîn çizgi dizisi gibi eğitici çizgi filmler, bu tür ifadeleri öğretirken aynı zamanda öğrencilerin kültürel ve tarihi birikimlerini de artırma amacıyla kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Çizgi filmler ve özellikle de Salâhuddîn gibi düşünsel zenginliği yüksek olan yapımlar, tekrar eden kalıp ifadelerin anlamını ve kullanım şeklini bireylere kolaylıkla öğretebilir. İzleyiciler, kalıp sözlerin kullanımını çizgi dizinin farklı bölümlerinde tekrar edildiği sürece öğrenme sürecini hızlandırabilirler. Bu, özellikle yeni bir dil öğrenirken söz dağarcığını arttırmak isteyenler için faydalı bir yöntemdir. Bu nedenle izlenen bölüm sayısının artırılması faydalı olacaktır. Öğrenilmesi istenen kalıp sözlerin bağlam içerisinde verilmesiyle birlikte bilinen kelimelerden yola çıkarak bilinmeyen kalıp sözlerin daha kolay öğretilmesi yerinde olacaktır.

Teknoloji olanaklarından yararlanarak öğretilmek istenen kelime ve kalıp söz, defalarca dinletilebilmektedir. Zaman zaman gerçekleştirilen tekrarlar, yeni öğrenilen kalıp sözlerin akıldaki kalıcılığını arttırmaktadır. Nitekim kalıp söz öğretimi bir süreç gerektirmektedir. Tekrar yapmak öğrenmeyi pekiştirir ve uzun süreli bellekte tutulmasını sağlar. Bu nedenle öğrencilerin Salâhuddîn çizgi dizisindeki kalıp sözleri tekrar etmeleri ve öğrenme süreçlerini güçlendirmeleri önerilir. Çizgi filmlerin hem görsel hem de işitsel araçlar olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda Arapça öğrenen bireye kalıp söz ve kelimelerin doğru telaffuzunu, vurgu ve tonlamaları öğretme açısından kullanılması tavsiye edilmektedir. Salâhuddîn çizgi dizisinde Fasih Arapça kullanılmakta herhangi bir ülkenin lehçesine yer verilmemektedir. Bu durum da kalıp söz ve kelime öğretiminde doğru kullanımların bulunması anlamına gelmektedir. Fasih Arapça eğitimi esnasında lehçenin bulunmadığı bu tür çizgi filmlerden yararlanılması yerinde olacaktır. İşlevsel kelimelerin kalıp ifade şeklinde öğrenilmesi, öğrencilerin sözlü iletişim becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynayabilir. Bu kalıpların yeniden şekillendirilerek yeni cümlelerde kullanılması, öğrencilerin dil öğrenimindeki ilerlemelerini destekleyebilir ve günlük hayatta iletişim kurmalarını kolaylaştırabilir.²³ Bu bağlamda öğrencilerin çizgi filmlerden duydukları kalıp sözleri yeni cümlelerde kullanarak pekiştirmesi kalıcı öğrenme için yerinde olacaktır.

Öneriler

Arapça öğretiminin gerçekleştirildiği eğitim ortamlarında Salâhuddîn gibi çizgi dizilerden faydalanılabilir. Ancak çizgi dizinin izletilip üzerinde herhangi bir faaliyet yapılmadan derse devam edilmesi istenen faydanın elde edilememesine neden olabilir. Bu nedenle izlemenin eğitim ortamında gerçekleştirilecek çalışma örnekleriyle desteklenmesi gerekmektedir. Öğrenciler arasında çizgi diziyile ilgili beyin fırtınası yapılabilir, çizgi dizide gerçekleşen olaylarla ilgili sorular yöneltilir. Ancak bunlardan da etkili olabilecek olan çalışma sayfaları öğrencilerin dikkatlerini ilgili konuya yoğunlaştırmalarına yardımcı olacaktır.

Hazırlanmış olduğumuz üç çeşit çalışma sayfası örneği öğrenciler tarafından eğitim ortamında kullanılabilir. Bu örneklerle öğrencilerin çizgi diziyi ne düzeyde anladıkları saptanmaya çalışılabilir. Sorularla birlikte kalıp ifadeler tekrarlanır ve pekiştirilmeye çalışılır. Örneklerde yer alan kalıp ifadeler yukarıdaki tabloda yer alan kalıp ifadeler ve bölümlerle ölçülmektedir. Tarafımızca hazırlanmış çalışma sayfası örnekleri Tablo 2, 3 ve 4'te gösterilmektedir:

Tablo 2

Çalışma Sayfası Örneği 1

Konu	كنز مرزوق / Merzuk'un Hazinesi
Amaç	Kalıp Öğretimi
Uygulama Düzeyi	B1

Bu örnek etkinliği orta düzey-B1 dil düzeyine uygun bir şekilde tasarlamayı hedefledik. B1 düzeyi, Avrupa

²³ Cihaner Akçay, "Arapça Konuşma Öğretiminde Hata Çözümlemesi ve Değerlendirmesi" 21. *Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5/15, (2016), 107-120.

Konseyi tarafından farklı dil düzeyleri için hazırlanmış bir tanımlama olan Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nda (CEFR) üçüncü seviyedir. Bu düzey, Avrupa Konseyi tarafından belirlenen Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi'nin (CEFR) B1 seviyesine ilişkindir. CEFR, dil öğrenme ve öğretme süreçlerinde bir standart oluşturmak amacıyla geliştirilmiş bir çerçevedir ve dil öğreniminde kullanılan dil becerilerini altı farklı seviyede değerlendirir. B1 seviyesi, bir dil öğrencisinin temel seviyede dil becerilerine sahip olduğunu ifade eder ve dil öğreniminde bir dönüm noktası olarak kabul edilir. Bu seviye, iletişim kurmak için gerekli temel dil becerilerine sahip olmanın yanı sıra, belirli konularda da anlama ve üretme becerisine sahip olmayı gerektirir.²⁴ Salâhuddîn adlı çizgi dizisinin her bölümü yaklaşık 26 dakika sürmekte konular ise kısa olduğu için öğrencilere işittiğini ve gördüğünü hala zihnindeyken ifade edebilmelerine yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin gürültüsüz bir ortamda çizgi diziyi izlemeleri sağlanmalıdır. Ardından filmin dikkatli bir şekilde izlendiğini ve ne derece anlaşılıp anlaşılmadığını ölçmek için bir değerlendirme yapılmalıdır. İlk izleme sırasında herhangi bir çalışma yapılmadan izlenebilir. Ardından ihtiyaç duyulursa birden fazla izleme yapılabilir. İkinci kez izleme esnasında öğrencilerden en çok duydukları kelimeleri, kalıp sözleri, cümleleri veya bilmedikleri kelimeleri bir kâğıda yazmaları istenebilir. İzleme bittikten sonra öğrenciler kendi aralarında ne anladıkları hakkında fikir alışverişinde bulunabilirler. Öğretmen, konuyla ilgili önemli detayları öğrencilere sorular sorarak konuyu anlayıp anlamadıklarını ölçebilir. Öğretmen aşağıdaki gibi kalıp sözleri içeren madde kökleri veya şıklarla sorular yöneltirse kalıp sözler vurgulanarak tekrar edilmiş olur. Ancak burada öğrencilere alıştırmaları tamamladıktan sonra geri bildirim sağlamak önemlidir. Doğru cevapları göstermek ve yanlış cevapların neden yanlış olduklarıyla birlikte açıklamak gerekmektedir. İlgili bölümde yer alan olaylarla alakalı şu şekilde sorular oluşturulabilir:

ما هو الشيء الذي لا مثيل له في العالم حسب الحلقة؟ -
 ذهب / كنز / فضة / كباب
 من أخذ التاج و سبب إلى وقوع في الفخ؟
 صلاح الدين / طارق / دنكن / ريجنالد
 ما هو الحدث الذي فتح باب كنز مرزوق؟ -
 حل اللغز / صعود إلى الأعلى / كسور الحجر / وصول القائد

Tablo 3

Çalışma Sayfası Örneği 2

Konu	حلبة المصارعة / Güreş Ringi
Amaç	Kalıp Öğretimi
Uygulama Düzeyi	B1

Doğru/ Yanlış soruları öğrencilerin en çok sevdiği uygulamalardan biridir. Bu yüzden sözlü veya yazılı biçimde öğrencilere çizgi dizinin ilgili bölümüyle alakalı soruların sorulması öğrencinin izlediği bölümü tekrar düşünmesini sağlayacaktır. Aynı zamanda çizgi dizideki konunun ne derece anlaşıldığının ortaya çıkması için bir araç olarak görülebilir. Madde kökünde veya şıklarda kullanılan kalıp ifadeler ve kelimeler pekiştirici olarak tekrarlanmakta bu durumda öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Aşağıdaki gibi Doğru/Yanlış soruları oluşturulabilir:

²⁴ Serdar Başutku-Ersin Durmuş, "Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde B1 Düzeyinde Kelime Öğretim Tekniklerinin Değerlendirilmesi", *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi* 1/2 (Aralık 2018), 139-162.

- تشتد حمة دنكن في الطريق إلى دمشق. ص / خ
 - لا شك أن صلاح الدين فاز بالقتال. ص / خ
 - قام المقاتلان بتقسيم الذهب النصف بالنصف في الحلبة. ص / خ

Tablo 4

Çalışma Sayfası Örneği 3

Konu	حلبة العاصفة قادمة ١ / Yaklaşan Fırtına 1
Amaç	Kalıp Öğretimi
Uygulama Düzeyi	B1

Boşluk doldurma alıştırmaları, dil öğrenenler için etkili bir öğrenme aracıdır. Bu tür alıştırmalar, öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmelerine, kalıp ifadeleri bağlam içinde görmelerine, dilbilgisi kurallarını anlamalarına ve iletişim becerilerini güçlendirmelerine yardımcı olabilir. Bu alıştırmayı tamamlamak için öğrencilerin boşlukları dinledikleri çizgi filme göre doğru kalıp ifadelerle doldurmaları gerekmektedir. Bu hususta öğrencilerin çizgi filmdeki ilgili kesiti iyi anlamaları gerekmektedir. Boşluklar hazırlanırken bağlam bozulmadan uygun şekilde yerleştirmek önemlidir. Aşağıdaki gibi boşluk doldurma soruları oluşturulabilir:

- هل يا فتى؟
 جواب: فقدت عقلك
 - هل تتحدث عنا نحن؟ - أنت
 جواب: على الأرجح
 - أنا مقيد و
 جواب: بلا حيلة
 - و أنا؟
 جواب: ما شأنی

Kaynakça | References

- Akçay, Cihaner. "Arapça Konuşma Öğretiminde Hata Çözümlemesi ve Değerlendirmesi". *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5/15 (2016), 107-120.
- Aksan, Doğan. *Türkçenin Söz Varlığı*. Ankara: Engin Yayınevi, 1996.
- Aksan, Doğan. *Türkçenin Söz Varlığı*. Ankara: Engin Yayınevi, 1996.
- Ayyıldız, Esat. "Mehmed Âkif Ersoy'un 'Hasbihâl' Adlı Makalesindeki Arapça Öğretimine Dair Görüşleri". *Kabulünün 101. Yılında İstiklâl Marşı ve Milli Şairimiz Mehmed Âkif Ersoy 2. Uluslararası Sempozyumu Kongre Kitabı*. ed. Ayşe Erkmen – Mustafa Latif Emek. 40-48. (İstanbul: İKSAD Yayınevi, 2022).
- Başutku, Serdar-Durmuş, Ersin. "Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde B1 Düzeyinde Kelime Öğretim Tekniklerinin Değerlendirilmesi". *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi* 1/2 (Aralık 2018), 139-162.
- Çilek, Zeliha. "Çizgi Filmlerin Arapça Öğretiminde Materyal Olarak Kullanılması". *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 41/3 (2021), 1597-1619.
- Çotuksöken, Yusuf. *Deyimlerimiz*. İstanbul: Özgül Yayınları, 1994.
- Doğru, Erdiç. "İşitsel-Dilsel Yöntem". *Eskiyeni* 18 (Eylül 2010), 119-127.
- Gökdayı, Hürriyet. "Sözlü İletişimde Kalıp (İlişki) Sözlere İşlevleri". *Anadili Dil ve Eğitim Dergisi* 28 (2003), 31-45.
- Gropper, George L. "Why is a Picture Worth a Thousand Words". *A.V. Communication Review* 11/4 (Temmuz 1963), 75-95.
- Karakaş, Ali – Sarıçoban, Arif. "Altyazılı Çizgi Filmlerin Öğrencilerin Tesadüfi Kelime Öğrenimleri Üzerine Etkileri". 3-15. 20. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildirisi*. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, 2011.
- Karasar, Niyazi. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2012.
- Kuşçu, Ertan. "Yabancı Dil Öğretimi/Öğreniminde Görsel ve İşitsel Araçları Kullanmanın Önemi". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5/43, (Nisan 2017), 213-224.
- Özcan, Murat. "Yabancı Dil Olarak Arapça Konuşma Becerisi Öğretiminde İletişimsel Yaklaşım Dayalı Etkinliklerin Kullanımı". *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4/10 (2015), 153-164.
- Özdemir, Sevim. "Türkiye'de Arapça Sözlü Anlatım Eğitimi, Zorlukları ve Bazı Çözüm Önerileri". *Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 6 (Haziran 2016), 47-53.
- Polat, İbrahim Ethem. "Ortaoğru da Selahaddin Olmak Hayalden Gerçeğe". *Uluslararası Üç Deniz Havzası Ülkeleri Ortak Yönetim Kültürü ve Yeniden Yapılanma Sorunları Sempozyumu*. ed. M. Ulvi Saran. 914-919. Ankara: KAV Yayınevi, 2011.
- Suçin, Mehmet Hakkı. "Türkçe ve Arapça İkilemelerde Sözcük Dizilişi ve Ses Benzeşmesi". *Ekev Akademi Dergisi* 10/28 (2006), 281-294.
- Şimşek, Nazım. *Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı*, (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2002), 25.
- Topçuoğlu Ünal, Fulya-Bursalı Hamiyet. "Çizgi Dizilerle Kalıp (İlişki) Sözlere Öğretimi: Cille Örneği". *7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Kurultayı*. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 3/12 (Haziran 2015), 69-83.
- Yağlı, Ali. "Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanılması: Zou Adlı Çizgi Film Örneği". *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1/1 (2022), 33-53.
- Yağlı, Ali. "Çocuğun Eğitiminde ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü: Caillou ve Pepee Örneği". *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 8/10 (2013), 707-719.

Yıldız, Musa-Güngenci, Meryem Melike. “Arapça Dinleme Becerileri Öğretimine Yönelik Öğrenci Görüşleri”. *Turkish Studies* 17/1 (2022), 125-140.

Yıldız, Musa-Çilek, Ersin. “Arapça Konuşma Öğretiminde Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 40/1 (2020), 159-181.